

position of the Russian Federation as the successor of the USSR has a significant influence on the cooperation of France with the former Soviet states. France integration priorities are analysed too. It is emphasized that despite the fact that the French express their support to Ukraine, they are not ardent supporters of its Euro-Atlantic prospects. The factors of special importance in the formulation of foreign policy priorities of France (the historical component of the French-Russian relations, financial factors, electoral moods of the French, etc.) are pointed out. It is evident that the policy of France with respect to the settlement of the Russian-Ukrainian conflict, in any case, will be determined by the general impression which Ukraine produces, its values, culture, and economic opportunities. It is determined that the priority for Kyiv is to intensify its "soft" presence in France (through culture, economy, sports, etc.), which may be the subject of further research.

Keywords: conflict in Eastern Ukraine, France, Ukraine, European integration, Russia, soft power.

УДК 327+316.774 (БРІКС)

М.В. Фесенко

ВЗАЄМОДІЯ КРАЇН БРІКС ЗІ США ТА КРАЇНАМИ-ЧЛЕНАМИ НАТО

Розглянуто міжнародно-політичну взаємодію країн-учасниць БРІКС зі США та НАТО у пост біполярній міжнародній системі. Визначено основні проблеми з якими вони зіштовхуються в результаті інтерацій на світовій політичній арені. Зазначається, що економіки країн, що входять в групу БРІКС, мають великий потенціал і забезпечують приблизно 60% приросту світового ВВП. Незважаючи на різницю економічних структур, всі країни БРІКС об'єднують політичні амбіції, прагнення перетворити зростаючу економічну міць у геополітичний вплив. Однак, в цілому, перспективи БРІКС не піддаються однозначній оцінці і залишається багато питань щодо розвитку даної структури.

Ключові слова: БРІКС, США, НАТО, ЄС, ООН, G-7, світоустрій, оборона, безпека, економіка.

Аналіз зовнішньополітичних концепцій і доктрин США та країн-членів НАТО показав, що країни БРІКС (Бразилія, Росія, Індія, Китай, ПАР) цілісно не позиціонуються. Концептуальне та доктринальне забезпечення зовнішньої політики США та країн-членів НАТО базується на дослідженні окремо взятих країн БРІКС. Це пов'язано перш за все з тим, що об'єднання БРІКС на даному етапі здатне реалізовувати глобальну стратегію лідерства лише фрагментарно [1, с. 8]. Консолідовано, на сьогоднішній день, БРІКС не представляє загрози для США і НАТО. Група БРІКС знаходиться в стадії становлення, між країнами, що входять в неї, немає повноцінного партнерства. Ставлення до перспектив цієї групи в політичному і експертному співтоваристві суперечливе. Одні вважають БРІКС початком нового світопорядку, інші – символічним і багато в чому штучним утворенням, треті – групою країн, здатної протистояти США, четверті – об'єднанням, вигідним лише Китаю.

Серед аргументів скептиків відносно перспективного розвитку БРІКС та можливості кинути виклик лідерству США виділяються наступні: 1) відсутність спільної історії і довгострокових інтересів, приналежність до різних цивілізацій. БРІКС об'єднує лише критерій прискороеного економічного зростання, який не можна вважати стійким. Різниця в рівнях економічного, соціального та науково-освітнього розвитку країн БРІКС

занадто велика; 2) економіки країн БРІКС важко назвати взаємодоповнюючими. Не дивлячись на те, що торгово-економічні контакти між країнами БРІКС інтенсифікуються, основні партнери для них – США та ЄС. Між країнами БРІКС існують гострі суперечності. Наприклад, давня геополітична конкуренція між Індією і Китаєм доповнюється конкуренцією економічною, на перший план виходять питання забезпечення природними ресурсами, в першу чергу, енергетичними. 3) Враховуючи великі відмінності та розбіжності між країнами БРІКС важко розраховувати, що вони зможуть виступати злагоджено та одноголосно, як, наприклад, країни ЄС. У цих країн немає центру тяжіння і рішення БРІКС не носять обов'язкового характеру. Неповноцінність БРІКС як організації полягає в тому, що вона не має навіть свого секретаріату. 4) об'єднання країн БРІКС носить політико-символічний характер. Різкі суперечності і різноспрямованість країн заважають досягти єдності всередині об'єднання.

Серед аргументів оптимістів стосовно можливості країн БРІКС перетворитися на дієву, згуртовану силу, яка може конкурувати зі США та країнами-членами НАТО зазначається наступне: 1) затребуваність групи великих країн, що не входять в зону «золотого мільярда», в умовах розвитку глобалізації, з одного боку, і претензій США на створення однополярного світу – з іншого. Економіки країн, що входять в групу БРІКС, мають великий потенціал. Сьогодні ці країни забезпечують приблизно 60% приросту світового ВВП; 2) країни БРІКС вирішують близькі завдання переходу до самодостатнього високотехнологічного виробництва і одночасно підйому життєвого рівня населення; 3) Незважаючи на різницю в рівнях розвитку країн-учасниць, БРІКС перетворюється на новий «майданчик», де обговорюються найрізноманітніші проблеми – фінансові, науково-технічні, культурні, політичні. Незважаючи на різницю економічних структур, всі країни БРІКС об'єднують політичні амбіції, прагнення перетворити зростаючу економічну міць у геополітичний вплив.

В даний час існують дві основні системи колективної безпеки, які можна позначити як універсальна і регіональна. Універсальна система міжнародної безпеки – це система безпеки, створена в рамках ООН. Уряди країн-членів групи БРІКС позитивно ставляться до системи ООН. Країни БРІКС підкреслюють необхідність зміцнення ООН, підвищення ефективності її діяльності. Однак очевидна нездатність ООН забезпечити повні гарантії міжнародної безпеки змушує держави укладати багатосторонні угоди і створювати регіональні організації, головним завданням яких є надання державами-учасницями одна одній взаємної допомоги, в тому числі, і військової, у разі збройного нападу на них.

Модель забезпечення міжнародної безпеки держав, що уособлюється НАТО передбачає об'єднання декількох країн, розташованих по сусідству одна з одною і не мають між собою серйозних протиріч, організацію, головним завданням якої є координація спільних дій щодо забезпечення безпеки. Перевага такої моделі в порівнянні з універсальною моделлю ООН полягає в тому, що спільність інтересів держав-учасниць дає великі підстави державі-жертві агресії сподіватися на отримання допомоги інших держав, оскільки відбиття такої агресії, в кінцевому рахунку, відповідає їхнім інтересам [2, с. 84]. На відміну від НАТО, серед держав-членів БРІКС немає держави-лідера, яка б визначала основні напрями спільної політики безпеки. Кожна з країн-членів БРІКС проводить самостійну зовнішню політику і тому діяти за зразком НАТО країни БРІКС не зможуть [3, с. 86].

Підвищення міжнародно-політичної та економічної значущості БРІКС змушує США грати на випередження можливостей цієї групи країн, як цілісної структури, кинути виклик американській гегемонії. У цьому контексті колишній глава ЦРУ і міністр оборони США Леон Панетта в програмі американського каналу PBS відкрито заявив про необхідність протистояти консолідації цих держав в єдиний геополітичний

механізм. Л. Панета зокрема зазначив, що «ми живемо у світі, де існують нові держави, такі як Китай, Бразилія та Індія, не кажучи вже, безумовно, про Росію, які кидають нам виклик», та закликав Вашингтон забезпечити таке функціонування міжнародної політичної системи, при якій країни блоку БРІКС «не підривали б стабільність у світі» [4].

У цьому зв'язку важливо зазначити, що в 2010-2015 рр. військові витрати США склали 40% від загальносвітових. На другому місці КНР, на третьому Росія, на четвертому Індія, на одинадцятому Бразилія. З метою не допустити поглиблення зв'язків країн-учасниць БРІКС активно працює дипломатія США, спрямовуючи зусилля, наприклад на те, щоб зацікавити Індію співпрацею з НАТО, і посприяти зближенню Делі і Брюсселя. Індії загрожує нестабільний Пакистан, один з найперших одержувачів американської військової допомоги в регіоні. Між Карачі і Делі не раз відбувалися прикордонні конфлікти, які є спадщиною адміністративної діяльності британських колонізаторів. Вони мали на меті фрагментувати кордони з метою створення передумов для високої ентропійності регіону.

В умовах розпаду однополярного світоустрою США спираються на концепцію мультилатералізму, при якій лідерство США у світі зберігається, але Вашингтон буде координувати свою зовнішню політику не стільки сам, а зі своїми союзниками. У цьому контексті головним завданням США і їхніх союзників - законсервувати роздробленість світу, щоб запобігти утворенню нових центрів сили, таких як БРІКС. До кожного учаснику цього блоку США проводить окремий підхід. Індію намагаються залучити в свою військово-політичну орбіту, китайцям протидіють в Південно-Східній Азії, південноафриканців відтісняють на світову узбіччя, бразильців обклали проамериканськими режимами Колумбії, Парагваю, Уругваю [5].

Відносно Латинської Америки необхідно зазначити, що Доктрина Монро, що визначила її в якості своєї особливої зони впливу, продовжує діяти у Вашингтоні і донині. Незважаючи на те, що політичні та економічні реалії помітно змінилися, відступати від колишнього курсу США не мають наміру. Відносно свого південного сусіда Вашингтон прихильно взяв на себе роль «покровителя» і при цьому підкреслено обмежив сферу впливу європейських держав. Латинська Америка розглядалася США у якості вотчини. Південний материк став свого роду випробувальним майданчиком майбутніх принципів американської демократії. Саме з країнами Латинської Америки США відпрацьовували всі механізми інтервенцій, «кольорових» революцій. Було безліч військових переворотів, за якими стояли США. Сучасна політика США є продовженням їх старої політики – контролювати всі країни і не давати їм вести самостійну політику [6].

У 2014 році РФ була виключена з Великої вісімки і політичні контакти Заходу з Москвою були зведені до мінімуму. До 2014 року мало хто ставився до політичних перспектив економік групи держав – БРІКС, що динамічно зростають. З цього випливає той факт, що чим більше Захід і конкретно G-7 будуть наполягати на продовженні свого світового лідерства, тим більша політична консолідація гуртуватиме країни БРІКС. Сьогодні, фактично вибудовується альтернативна G-7.

За об'єктивними показниками країни БРІКС це 25% земної суші, 40% населення світу, найбільші лісові простори Землі (Росія і Бразилія), гігантські ресурси прісної води, яка скоро стане дорожче нафти, значна частина наявних сировинних ресурсів світу. І за всіма розрахунками, до 2050 року (деякі експерти вважають, що навіть до 2030 року) за сумарним ВВП країни БРІКС перевершать країни Великої сімки. З п'яти країн БРІКС три (Росія, Китай та Індія) мають власні масштабні космічні програми і відповідну розвинену інфраструктуру, включаючи космодроми. А серед країн Великої сімки таких по суті лише дві (США і Франція). Ядерний паритет по країнах дорівнює: в G-7 це

США, Великобританія і Франція; в БРІКС – Росія, Китай та Індія. За чисельністю і моці збройних сил країни БРІКС мало чим поступаються державам Великої сімки. Якщо країни G-7 представляють дві із земних цивілізацій, то держави БРІКС чотири. Тобто вже сьогодні світове цивілізаційне представництво в БРІКС істотно масштабніше, ніж у G-7, що робить БРІКС глобальнішим. Однак, у Великої сімки існують два підлеглих їй і відсутні на сьогоднішній момент у БРІКС механізми – військово-політичний (НАТО плюс військові бази США в Японії) і політико-економічний (Євросоюз) [10].

До вищезазначеного необхідно також додати, що провідними торговельними партнерами США є країни ЄС, країни НАФТА та країни БРІКС. Роль БРІКС у зовнішньоторговельних відносинах США протягом останнього десятиріччя значно підвищилась. Так, США – один з найбільших покупців експортної продукції Бразилії (11,1 % експорту), поступаючись за цим показником ЄС (20,2 %) та країнам МЕРКОСУР (12,1 %). Проте за останнє десятиріччя частка США в експорті Бразилії скоротилась у 2,3 рази. В той же час частка Бразилії у експорті США збільшилась у 1,6 рази. Імпортує Бразилія машини та механічне обладнання, продукцію хімічної промисловості, добрива, пшеницю. США також є одними з провідних постачальників товарів в Бразилію, що поступається тільки ЄС та Китаю, котрий здійснює конкуренцію США у торговельних відносинах з Бразилією.

БРІКС планує подальше розширення за рахунок Єгипту, Ірану, Індонезії. Якщо це трапиться, то БРІКС де факто стане найпотужнішим геополітичним союзом за всіма показниками. У цьому випадку можна заперечуватиме можливість створення власної політичної або військової організації. А також створення в перспективі валютного союзу БРІКС, альтернативного і долара, і євро. Велика двадцятка занадто велика, щоб усередині неї можна було приймати узгоджені рішення. До того ж у ній об'єднані і G-7, і БРІКС, інтереси яких, як ми бачимо, все більше і більше розходяться [7].

Подібно до того, як банк БРІКС з'явився в якості відповіді на фінансові інтриги, організовані західними банками, військовий блок БРІКС виникне тільки в тому випадку, якщо це буде продиктовано реальною загрозою. В даний час для п'яти країн БРІКС немає ніякої гострої необхідності в загальному командуванні їх збройними силами.

Створення військового альянсу БРІКС можливо тільки в тому випадку, якщо кожна з країн цієї групи буде переконана, що метою західного втручання є руйнування її економічного і соціального устрою, виникнуть передумови для створення формального військового альянсу. Однак, чи здатні об'єднані збройні сили БРІКС впоратися з загартованими в боях військами НАТО. Якщо виходити з цифр, НАТО володіє кількісним перевагою, оскільки п'яти країнам БРІКС протистоять двадцять вісім країн НАТО. Однак, ця перевага є ілюзорним. США - єдина велика країна НАТО, що володіє значним населенням, в той час як всі країни БРІКС, за винятком ПАР - континентальні і субконтинентальна держави.

По суті, НАТО являє собою вкрай неоднорідний альянс. Наприклад, США, Франція, Великобританія, Німеччина і Туреччина відіграють роль джерел допомоги у сфері безпеки, у той час як, наприклад, Латвія, Литва, Хорватія, Польща, Угорщина та Болгарія самі постійно потребують допомоги. У той час як військовий бюджет Америки досягає 582 млрд доларів, Естонія витрачає на ці потреби лише 250 млн. дол., що, ймовірно, менше витрат Пентагону на антидепресанти для військовослужбовців США. Навіть Польща, яка постійно звертається за військовою допомогою США, витрачає тільки 10 мільярдів доларів власних коштів на потреби оборони. Вірний союзник Америки, Великобританія, істотно скорочує військові витрати, залишаючи їх лівову частку для США. Таким чином, багато країн НАТО займають егоїстичну позицію. Досить імовірно, що в разі війни ці країни будуть першими, хто попросту сховається [8].

Ще один ключовий аспект, що забезпечує перевагу країнам БРІКС – населення. Демографія має доленосне значення, а група БРІКС з її трьома мільярдами населення більш ніж у три рази перевершує НАТО, сумарне населення якого становить лише 900 млн. чоловік. Крім того, добре відомо, що в західних країнах спостерігається значний демографічний спад, а це є дуже небезпечною тенденцією для НАТО [9].

Західний альянс нині володіє збройними силами загальною чисельністю в 3,5 мільйона чоловік, однак, в найближчому майбутньому його чекає різка нестача військових льотчиків, солдатів, інженерів, вчених, співробітників атомних станцій та іншого персоналу. У країнах БРІКС 4,7 мільйона чоловіків і жінок перебувають на дійсній військовій службі, не рахуючи 800 тис. резервістів. Крім того, населення Індії та Китаю демонструє стабільну тенденцію зростання, яка продовжиться в найближчі десятиліття. На сьогоднішній день НАТО володіє 5329 ядерними боєголовками проти 4840 у країн БРІКС. Однак, ці цифри також не дають точного уявлення про баланс сил [9].

В умовах потенційної можливості концентрації такої нищівної військової сили під єдиним командуванням БРІКС, Захід безсумнівно використовує свою перевірену часом політику «розділяй і володарюй». Наприклад, США можуть чинити тиск на Бразилію, щоб не допустити її входження у військовий блок, що протистоїть інтересам США. Близько 25 відсотків бразильців є прихожанами Євангелічної церкви, заснованої і контрольованою американськими покровителями. Їх можна буде переконати вплинути на зовнішню політику Бразилії. США можуть спробувати вирвати з цього можливого альянсу та Індію, використовуючи лобістські можливості індійських емігрантів, що живуть в США. Вашингтон також може попросити Великобританію скористатися старими колоніальними зв'язками, щоб підштовхнути Нью-Делі вступити в очолюваний Америкою блок.

Після установа Банку БРІКС, Захід може усвідомити справжній стан речей. А воно не дає особливого приводу для оптимізму. Таким чином, він буде робити все можливе, щоб запобігти переростанню БРІКС у військовий альянс. Адже якщо п'ять країн об'єднають свої збройні сили, для Заходу це означатиме непередбачувані наслідки [10].

20 листопада 2010 на зустрічі керівників країн НАТО в Лісабоні була опублікована нова Стратегічна концепція Альянсу, названа «Активна участь, сучасна оборона». У ній відображені зміни, що відбулися у світі на той момент, і ті трансформації, які фактично відбулися і повинні відбутися в Північноатлантичному союзі в найближчі 10 років. У концепції також показані нові та очікувані загрози безпеці країн блоку, особливо після терактів 11 вересня, досвід, отриманий НАТО в області кризового регулювання на Балканах і в Афганістані, а також відзначено важливість взаємодії з країнами-партнерами в усьому світі.

У концепції наголошується, що «в нинішніх умовах сфера безпеки охоплює широкий і мінливий спектр викликів безпеці території і населення країн НАТО. Для забезпечення їх безпеки Альянс повинен і буде продовжувати ефективно виконувати в незмінному відповідності з міжнародним правом трьох ключові завдання, які є складовими частинами гарантій для його членів. Відповідно до статті 5 Вашингтонського договору, країни-члени НАТО будуть завжди надавати допомогу один одному в разі нападу.

НАТО має унікальний дієвий набір політичних і військових засобів для подолання будь-якої кризи і активно використовуватиме відповідне поєднання цих політичних і військових засобів, щоб допомогти регулювати гіпотетичні кризи, які можуть потенційно загрожувати безпеці Північноатлантичного союзу ще до того, як вони переростуть у конфлікти. НАТО піддається впливу політичних подій за межами кордонів організації, а також може сама впливати на ці події. НАТО активно

працюватиме в цілях зміцнення міжнародної безпеки через партнерство з відповідними країнами та іншими міжнародними організаціями [3].

Таким чином, враховуючи всі аргументи скептиків та оптимістів щодо майбутньої ролі та місця країн-членів БРИКС у сучасній міжнародній системі констатуємо той факт, що їх перспективи не піддаються однозначній оцінці і залишається багато питань щодо розвитку даної структури. Однак, сьогодні, США робить все можливе, щоб не допустити подальшого згуртування країн-учасниць БРИКС. Кожній країні приділяється важливе значення у зовнішньополітичних стратегіях, доктринах США і НАТО не дивлячись на те, що цілісно це об'єднання не розглядається в них. Для управління світовими процесами США створений механізм штучної фрагментації економічних і політичних зон через керований хаос. Своєрідна примусова, керована із зовні, дестабілізація політичної, фінансової або економічної ситуації в країнах, які для США становлять стратегічних інтерес має на меті виключення конкуренції в критичних для США інтересах або сферах впливу.

Список використаної літератури

1. Panetta L. E. Assesses National Security Threats [Electronic resource] / L E Panetta // U. S. Department of Defense. – Mode of access : <http://archive.defense.gov/news/newsarticle.aspx?id=65268>

2. Rakesh K. S. Why a BRICS military bloc won't happen in a hurry [Electronic resource] / K. S. Rakesh // Russia & India report. – Mode of access: http://in.rbth.com/blogs/2015/05/18/why_a_brics_military_bloc_wont_happen_in_a_hurry_43163

3. Активное участие, современная оборона : Стратегическая Концепция Обороны и Обеспечения Безопасности Членов Организации Североатлантического Договора [Электронный ресурс]. - Режим доступа : http://www.nato.int/strategic-concept/pdf/Strat_Concept_web_rus.pdf ; Aktivnoe uchastie, sovremennaya oborona : Strategicheskaya Kontseptsiya Oborony i Obespecheniya Bezopasnosti Chlenov Organizatsii Severoatlanticheskogo Dogovora [Elektronnyy resurs]. - Rezhim dostupa : http://www.nato.int/strategic-concept/pdf/Strat_Concept_web_rus.pdf

4. Гулевич В. А. США против БРИКС: борьба за сохранение жёсткой однополярности [Электронный ресурс] / В. А. Гулевич // Однако. – Режим доступа : <http://www.odnako.org/blogs/ssha-protiv-briks-borba-za-sohranenie-zhyostkoy-odnopolyarnosti/>; Gulevich V. A. SShA protiv BRIKS: borba za sokhranenie zhestkoy odnopolyarnosti [Elektronnyy resurs] / V. A. Gulevich // Odnako. – Rezhim dostupa : <http://www.odnako.org/blogs/ssha-protiv-briks-borba-za-sohranenie-zhyostkoy-odnopolyarnosti/>

5. Дибижева А. Кризис доктрины Монро [Электронный ресурс] / А. Дибижева // Риа новости. – Режим доступа : <http://ria.ru/radio/20140724/1017340806.html> ; Dibizheva A. Krizis doktriny Monro [Elektronnyy resurs] / A. Dibizheva // Ria novosti. – Rezhim dostupa : <http://ria.ru/radio/20140724/1017340806.html>

6. Марусин И. С. БРИКС и перспективы создания новой системы международной безопасности [Электронный ресурс] / И. С. Марусин // Бюллетень Национального комитета по исследованию БРИКС. – 2012. – №7. – Режим доступа : http://www.nkibrics.ru/system/asset_bulletins/data/53cf/aecd/676c/7665/0015/0000/original/bulleten-brics-7.pdf?1406119629 ; Marusin I. S. BRIKS i perspektivy sozdaniya novoy sistemy mezhdunarodnoy bezopasnosti [Elektronnyy resurs] / I. S. Marusin // Byulleten Natsionalnogo komiteta po issledovaniyu BRIKS. – 2012. – №7. – Rezhim dostupa : http://www.nkibrics.ru/system/asset_bulletins/data/53cf/aecd/676c/7665/0015/0000/original/bulleten-brics-7.pdf?1406119629

7. Марусин И. С. БРИКС и перспективы создания новой системы международной безопасности / И. С. Марусин. // Правовые аспекты БРИКС : сб. докл. и выступл. на науч. семин. 8 - 9 сент. 2011 г. / отв. ред. Т. А. Алексеева, П. Каталано – Санкт-Петербург : Изд-во Политехнического университета, 2011. - С. 78-87 ; Marusin I. S. BRIKS i perspektivy sozdaniya novoy sistemy mezhdunarodnoy bezopasnosti / I. S. Marusin. // Pravovye aspekty BRIKS : sb. dokl. i vystupl. na nauch. semin. 8 - 9 sent. 2011 g. / otv. red. T. A. Alekseeva, P. Katalano – Sankt-Peterburg : Izd-vo Politekhnicheskogo universiteta, 2011. - S. 78-87

8. Столетов О. В. Стратегия «разумной силы» в политике глобального лидерства : автореф. дис. ... канд. полит. наук : спец. 23.00.04 / Олег Владимирович Столетов; Моск. Гос. Ун-т им. М. Ломоносова. – Москва, 2014. – 25 с. ; Stoletov O. V. Strategiya «razumnoy sily» v politike globalnogo liderstva : avtoref. dis. ... kand. polit. nauk : spets. 23.00.04 / Oleg Vladimirovich Stoletov; Mosk. Gos. Un-t im. M. Lomonosova. – Moskva, 2014. – 25 s.

9. Абрамов И. Почему не стоит ждать в ближайшее время военного блока БРИКС [Электронный ресурс] / И. Абрамов / MixesNews : Сеть новостных блогов. – Режим доступа: <http://mixednews.ru/archives/80228> ; Abramov I. Pochemu ne stoit zhdat v blizhayshee vremya voennogo bloka BRIKS [Elektronnyy resurs] / I. Abramov / MixesNews : Set novostnykh blogov. – Rezhim dostupa: <http://mixednews.ru/archives/80228>

10. Третьяков В. Т. БРИКС против G-7. Россия в новой геополитической реальности. С Европой или без оной [Электронный ресурс] / В. Т. Третьяков // Свободная пресса. – Режим доступа : <http://svpressa.ru/politic/article/102892/> ; Tretyakov V. T. BRIKS protiv G-7. Rossiya v novoy geopoliticheskoy realnosti. S Yevropoy ili bez onoy [Elektronnyy resurs] / V. T. Tretyakov // Svobodnaya pressa. – Rezhim dostupa : <http://svpressa.ru/politic/article/102892/>

Стаття надійшла до редакції 25.05.2016 р.

M. Fesenko

BRICS COUNTRIES' INTERACTION WITH THE US AND NATO

The international political interaction of BRICS member countries with the US and NATO in the post bipolar international system is considered. The main problems they face with as a result of interactions on the world political scene are found out. It is noted that the economies of the countries that enter the BRICS group, have great potential and provide about 60% of global GDP growth. Despite the difference of economic structures, all BRICS countries are united by political ambition and desire to transform the growing economic power into geopolitical influence. However, in general, the prospects of BRICS cannot be uniquely foreseen and many questions remain unsolved concerning the development of the structure.

Increasing international political and economic importance of BRICS compels the US to play in advancing the capabilities of this group of countries as a coherent structure to challenge American hegemony. The US is doing everything it can to prevent further consolidation of BRICS countries. Each country is given importance in foreign policy strategies, doctrines of US and NATO despite the fact that this association was not considered as a whole. In terms of the collapse of the unipolar world order US base on the concept of multilateralism, in which the US leadership in the world is being saved, but Washington will coordinate its foreign policy not only by itself, but with its allies. In this context, the main task of the US and its allies is to preserve the fragmentation of the world and to prevent the formation of new centers of power such as the BRICS.

It is ascertained that at the beginning of the XXIst century the US possesses indisputable leadership in the political, socio-economic, scientific-technical and military aspects. Status of the leader requires concentration of all power sources and potential, and is accompanied by challenges as it can activate enormous power against temporary hegemony. It is more and

more difficult for the United States to manage global processes and thus the rise of the BRICS countries contributes much to the geopolitical foundations of American foreign policy and its potential of global superpower.

BRICS is planning further extension and Egypt, Iran and Indonesia are possible candidates. If this happens, the BRICS will become de facto the most powerful geopolitical Union on all counts. In this case, it is possible to deny the possibility of creating its own political or military organization. As well as the creation of BRICS monetary union in the long term, alternative one to the dollar and euro. The Great Twenty is too large to take coordinated decisions inside it. Moreover, it combines both G-7 and BRICS, which interests, as it is possible to see are more and more different. Creation of BRICS military alliance is only possible if each country of the group is confident that the goal of the Western intervention is the destruction of its economic and social system or preconditions for the creation of a formal military alliance appear.

Key words: BRICS, the US, NATO, EU, UN, G-7, world order, defense, security, economy.

УДК 32.001: 327:001.92

Н.М. Хома

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Розглянуто методологічні підходи до аналізу політичною наукою комунікаційної політики. Звернено увагу, що комунікаційна політика як міждисциплінарний об'єкт досліджень характеризується багатогранністю методологічних підходів до її вивчення: символічний інтеракціонізм, соціальний конструктивізм, біхевіоризм, неомарксизм, дискурс-аналіз, системний аналіз, мережевий підхід та ін.

Ключові слова: комунікаційна політика, методологія політичної науки, мережевий підхід, символічний інтеракціонізм, конструктивізм, мережевий підхід.

Комунікаційна політика як діяльність держави, її інститутів, котра спрямована на формування та забезпечення процесів обміну соціально-політичною інформацією, необхідної для функціонування політичної системи, циркуляції цієї інформації між її інститутами, політичними та соціальними групами, елітами і масами, є актуальним об'єктом сучасних політологічних наукових розвідок.

Сучасна комунікаційна політика спрямована на «формування, зміцнення чи зміна способу мислення, установок і дій соціальних суб'єктів щодо політичної системи та режиму, узгодження, координація, гармонізація інтересів, позицій і діяльності головних соціальних, політичних груп, регулювання політичних відносин, інтеграцію суспільства або соціальних груп, оптимізацію управлінської діяльності й політичних рішень, стабілізацію політичної системи» [8, с. 312]. Особливість дослідження комунікаційної політики зумовлюється тим, що ця діяльність із формування інформаційного поля політики загалом, включає два рівні інформаційних потоків: вертикальний (правлячі еліти – маси), горизонтальний (між індивідами та групами).

На сьогодні комунікаційна політика як міждисциплінарний об'єкт досліджень характеризується багатогранністю методологічних підходів до її вивчення: символічний інтеракціонізм, соціальний конструктивізм, біхевіоризм, нео- та постмарксизм, дискурс-аналіз, системний аналіз, семіотичний підхід, методологія встановлення порядку